chambre ROYALE DES antiquaires ET DES
négociants EN œuvres d'art DE BELGIQUE
KONINKLIJKE kamer VAN DE antiquairs
EN kunsthandelaars VAN BELGIË

DE KAMER VAN DE ANTIQUAIRS EN KUNSTHANDELAARS

Kwaliteit en geloofwaardigheid bewaarborgd

HISTORIEK EN OPDRACHT VAN DE KAMER

Beroepsverenigingen zijn niet nieuw. In de middeleeuwen, verenigden de ambachtslui zich in gilden, ambachten en kamers waar specifieke regels van kracht waren. Het was de bedoeling elkaar bij te staan en hun beroep zowel te reglementeren als te beschermen. De gilden waren bijzonder sterk in steden als Brugge, Kortrijk, Gent en Brussel. Het is dus niet te verwonderen dat de allereerste Kamer van Antiquairs in België het licht zag.

Zodra de vrede na WO I was teruggekeerd, koesterden een aantal antiquairs de wens om iedereen die de nodige competentie had te verenigen. Zo werd in 1919 de *Chambre Syndicale des Beaux-Arts et de la Curiosité* opgericht. De Kamer was **de allereerste beroepsvereniging voor kunsten ter wereld**. In het begin telde ze een tiental leden, maar het werden er al snel meer dan dertig. Na een aantal jaren werd de vzw omgedoopt tot de Kamer van de Antiquairs van België. Het label 'koninklijk' kwam er pas ter gelegenheid van vijftig jaar Kamer van de Antiquairs. Daarna heette de Kamer 'Koninklijke Kamer van de Antiquairs van België'.

De uitbreiding van het beroep van antiquair

In de 19e eeuw en tot in de jaren tachtig van vorige eeuw, was een antiquair een handelaar die gespecialiseerd was in kunstwerken en -voorwerpen uit de 17e, 18e en 19e eeuw. Verder dan 1900 ging men dus niet.
Maar de tijd staat niet stil en antiquairs moeten mee evolueren. Stilaan werden ook schilderijen en kunstvoorwerpen uit de Art Nouveau en Art Deco (tot 1930) als antiek beschouwd.
Ondertussen staan we aan het begin van het 3e millennium met een nieuwe benadering van het woord antiek, namelijk alle 'design' meubels en objecten uit de jaren 1940, 1950 en 1960, hedendaagse ontwerpen, maar ook 9de kunst en strips, een van onze beste exportproducten. Gelet op deze evolutie, besloten de leden in 2010 om de Kamer nog eens om te dopen, namelijk tot **Koninklijke Kamer van de Antiquairs en Kunsthandelaars van België**, een benaming die de huidige markt perfect weerspiegelt.

Lancering van de Antiekbeurs

In de jaren 1950, organiseert de Kamer het allereerste **Salon van Antiquairs** in de Louisa Galerijen te Brussel, waar enkel leden een stand hebben. Het Salon wordt al snel elk jaar georganiseerd en barst weldra uit zijn voegen. De Louisa Galerijen worden te klein. In 1967, verhuist het Salon, dat ondertussen Antiekbeurs heet, naar het Paleis voor Schone Kunsten. Het is pas na 1990 dat de Antiekbeurs gastexposanten (ook uit het buitenland) zal toelaten die geen lid zijn van de Kamer. Gelet op de grote opkomst en het succes, verhuist de Antiekbeurs in 2004 naar Tour & Taxis. In 2009 wordt de beurs uiteindelijk Brafa (Brussels Antiques and Fine Art Fair). Vandaag opereert Brafa, die om en bij de 130 exposanten telt, zelfstandig en los van de Kamer. Kamer en Brafa zijn dus twee aparte entiteiten geworden.

De Gouden Eeuw van de antiekhandel

In 1970, wordt antiquair Christian de Bruyn voorzitter van de Kamer en hij zal dat dertig jaar lang blijven. De Bruyn is al even vooruitstrevend als visionair. Zijn grondige reorganisatie zorgt voor een frisse wind. Zodra de goed georganiseerde vzw op kruissnelheid was, heeft de Kamer de leden betrokken bij het reilen en zeilen van de vereniging.
We organiseerden seminaries, conferenties en vergaderingen. In die periode verscheen ook ons eerste krantje: de *Gazette Nationale* « **L'Antiquaire** », het officiële blad van de Kamer. Daarin stonden interviews, portretten en achtergrondartikelen over kunstgeschiedenis, zelfs praktische informatie over, bijvoorbeeld, de restauratie van kunstvoorwerpen.

De Belgische antiquairs aan de top

In diezelfde jaren '70, lieten enkele grote namen uit de wereld van de antiquairs hun stem horen. Ons land had toen een aantal gespecialiseerde handelaars in goud- en zilver, meubilair of schilderwerken uit de 17e en 18e eeuw, die tot ver buiten de grenzen naam gemaakt hadden: Charles Van Hove of de Fincken, bekende kunsthandelaars van onder meer Vlaamse Primitieven; Louis Planchar, de Luikse handelaar in zilverwerk die tal van ondertussen beroemde geworden antiquairs heeft opgeleid; Georges de Jonckheer, gespecialiseerd in meubelstukken uit de 18e eeuw en oude doeken; Jean Tollemans, een andere specialist in meubilair uit de 18e eeuw; of nog André Belley, de onbetwiste expert van Doorniks porselein die zijn collectie uiteindelijk aan het Museum van Mariemont schonk.
Het is ook in de jaren 70 dat de **CINOA** werd opgericht, de 'Confédération Internationale des Négociants en Œuvres d'Art'. België speelde een beslissende rol bij de oprichting van deze internationale vereniging.

Un travail magnifique de Frans Franckken II qui représente la danse de Salomé pour Hérodes. Panneau, signé et daté.
© Courtesy Jan Muller Gallery

Eind jaren tachtig, een nieuwe wending

Eind jaren tachtig, ontstaat er een nieuwe generatie antiquairs, die minder gespecialiseerd zijn en grote belangstelling tonen voor alles wat de **20e eeuw** betreft. Deze belangstelling valt samen met de groeiende aandacht van het publiek voor deze periode. De markt evolueert en de Kamer volgt deze tendens door handelaars te aanvaarden die gespecialiseerd zijn in Art Nouveau en Art Deco. En dit is maar een begin. Iets later komen daar de Japanse en Chinese kunst bij, alsook etnische kunst, waaronder Afrikaanse kunst, kunst uit Oceanië, enz… en natuurlijk ook moderne en hedendaagse kunst. De werken uit de 20e en 21e eeuw moeten uiteraard aan dezelfde criteria van kwaliteit en authenticiteit voldoen.

De Kamer, een waarborg voor authenticiteit

Om aan te sluiten bij de Kamer, dient de kandidaat antiquair of handelaar in kunstvoorwerpen aan een aantal specifieke criteria te voldoen op het vlak van kennis, ervaring en reputatie. De kandidaat antiquair moet een handelsregister hebben. Zodra zijn kandidatuur aanvaard is, dient hij/zij twee jaar stage te lopen. Zolang de criteria nog niet schriftelijk vastlagen, stond de Kamer borg voor de waarde en de **betrouwbaarheid** van haar leden bij het publiek. Vandaag beschikt de Kamer over een ethische code, opgesteld door Patrick Derom, die de eisen waaraan een antiquair dient te voldoen heel precies bepaalt. Zowel de markt voor antiek als de kopers veranderen voortdurend. Het is dan ook belangrijk dat het publiek het vertrouwen behoudt. Als bewijs voor de kwaliteit ontvangt elk lid jaarlijks een kaart op naam.

De jaren 2000

Hugues Jean Lamy, de nieuwe en tiende Kamervoorzitter, volgt Patrick Derom op, die acht jaar lang voorzitter was. Hugues Jean Lamy is, net zoals onze eerste voorzitter Jules van Goidsenhoven, gespecialiseerd in Chinese kunst.
Hugues Jean Lamy heeft zich een dubbel doel gesteld: enerzijds, jongeren motiveren om voor het beroep van antiquair en kunsthandelaar te kiezen. Anderzijds hoopt hij meer mensen warm te kunnen maken voor de kunsthandel. Door de belangstelling van het publiek te wekken zullen er nieuwe kunstverzamelingen ontstaan en zal men op zoek gaan naar mooie voorwerpen, als tegenhanger van alles wat ons nu omringt (computerschermen, cijfers…).
Hugues Jean Lamy is ervan overtuigd dat mensen naar de bron terug willen en dat ze geraakt kunnen worden door alles wat met de hand is gemaakt.

Sculpture Yipwon Peuple Yiman
Nouvelle Guinée Bois, Haut 191cm
© Galerie Didier Claes

Opdracht en erkenning

De Kamer, die ondertussen stevig gestructureerd is (en gevestigd in een pand in de Ernest Allardstraat op de Zavel, een legaat van André Belley) en zowel in eigen land als ver buiten de grenzen naambekendheid geniet, telt vandaag **120 leden** van wie ongeveer helft in het Brusselse actief is. De andere leden werken in Vlaanderen, Wallonië en het buitenland.
De Kamer streeft **drie doelstellingen** na. Eerst en vooral waken over de naleving van de **deontologie van het beroep** (zoals bepaald in de ethische code). De ethische code legt de eisen vast waaraan de leden dienen te voldoen op het vlak van expertise, strijd tegen illegale handel van erfgoed, strijd tegen witwassen, authenticiteit en geheimhouding. Haar tweede taak bestaat erin de leden permanent **te informeren** en advies te geven op fiscaal, boekhoudkundig en wetgevend vlak (import, export, douane,…). Concreet houdt dit in dat er twee à drie vergaderingen zijn per jaar, plus een à twee studiedagen (met als thema, bijvoorbeeld, het vermogen, de sociale media of het UNESCO-verdrag). Deze informatieve taak houdt tevens een permanente aanwezigheid in op Brafa en de verspreiding van een **jaarboek** om de namen van de leden bij het publiek bekend te maken. De derde taak bestaat erin de belangen van de kunsthandel en van de leden bij de overheid te verdedigen. De Kamer is bovendien sterk betrokken bij het dossier met betrekking tot het volgrecht (recht van de maker van een origineel grafisch of beeldend werk of van zijn erfgenamen tot 70 jaar na zijn overlijden op een deel van de opbrengst van de verkoop van zijn werk).

Hugues-Jean Lamy is een van de grote namen binnen de kunstmarkt en geniet grote bekendheid in België en in het buitenland. Deze handelaar en expert in Aziatische kunstvoorwerpen, het Ottomaanse en het Perzische Keizerrijk, werd in 2015 benoemd tot Voorzitter van de Koninklijke Kamer van Antiquairs en Kunsthandelaars van België. Bij het begin van zijn mandaat, geeft deze specialist en internationaal erkende galeriehouder toelichting bij de geplande acties van de Kamer van Antiquairs, over zijn verwachtingen en over de toekomst van het beroep.

Hugues-Jean Lamy, hoe zou u uw carrière beschrijven?

Ik behoor tot de vierde generatie kunstliefhebbers en de tweede generatie antiquairs. Mijn kennis heb ik verworven binnen het familiaal erfgoed van mijn voorouders, en dit erfgoed heb ik willen aanvullen met een universitaire vorming. Aan de Universiteit Gent heb ik een master in sinologie gevolgd, gekoppeld aan de studie van de codicologie en behaalde ook nog een licentie in museologie.
Vervolgens heb ik gedurende acht jaar bij Christie's in London King Street als expert in Chinese en Japanse Kunst en in Europese keramiek gewerkt. Vanuit Londen heb ik heel Europa doorkruist om er zowel openbare als privécollecties te bezoeken. Tijdens deze periode heb ik het geluk gehad de historische verkoop van de Diana Cargos te kunnen realiseren, in Amsterdam in 1995.
Het was een unieke verkoop van meer dan 24 000 stukken Chinees porselein daterend van het begin van de XIX^{de} eeuw. Later heb ik ook deelgenomen aan de eerste verkopen die Christie's in Hong Kong heeft georganiseerd vanaf 1996.
Na deze periode ben ik gaan samenwerken met mijn vader, een galeriehouder gespecialiseerd in Chinese en Japanse Kunst.

Waarom hebt u besloten na uw bestuursfunctie binnen Brafa u uitsluitend te wijden aan het voorzitterschap van de Kamer?

Als antiquairs nemen wij al dertien jaar deel aan de Brafa, en we voelen ons nauw verbonden met dit salon. In 2012 werd ik benoemd tot bestuurder van deze beurs. Deze functie heeft me doen inzien dat ik nog veel meer voor het beroep wilde doen dan initiatieven ontwikkelen voor Brafa. Ook buiten mijn engagement voor dit salon wou ik het beroep van antiquair opwaarderen. Toen mijn voorganger, Patrick Derom, zich terugtrok uit zijn functies, heb ik de uitdaging aangenomen om de vernieuwingen, die hij had ingevoerd tijdens zijn mandaat, verder uit te werken, en meteen ook nieuwe ideeën aan de man te brengen.

Wat zijn de belangrijkste opdrachten van de Koninklijke Kamer van Antiquairs en Kunsthandelaars van België?

De Kamer is een vereniging van antiquairs en kunsthandelaars die stuk voor stuk kennis en

expertise hebben in hun specialiteiten. Al onze leden zijn verplicht de deontologische regels van onze ethische code te onderschrijven. Via de Kamer kunnen verzamelaars en kunstliefhebbers raadgevingen krijgen van competente, erkende en betrouwbare vakmensen.

Elke vereniging, en ook de Koninklijke Kamer van Antiquairs, verdedigt haar beroep… Waaruit bestaan de uitdagingen vandaag?

Voor mij is dit vak een passie en ik hoop dat het beroep in de toekomst zal blijven bestaan. Daarom moet de Kamer een bron zijn van vernieuwing, van mentaliteitswijziging en perspectieven bieden naar andere representatieve specialiteiten van het beroep van antiquair en kunsthandelaar in de XXI[ste] eeuw.
We zijn gestart met een Kamer die zeer "klassiek " was samengesteld. Onder impuls van Patrick Derom, is deze geëvolueerd en verbreed naar andere domeinen zoals hedendaagse kunst, strips, design…Wij moeten die evolutie met een open geest voortzetten.

Hoe het staat met het beroep vandaag? Wat verandert er? Hoe evolueert het?

De kunstmarkt, net zoals de hele wereld, is in permanente beweging. Voorwerpen en personen reizen veel meer dan vroeger. Maar vergeten we niet dat er een essentieel gegeven is dat nooit veranderen zal, met name het menselijk contact. Het gaat om de kennis en de expertise van de gespecialiseerde vakman ten opzichte van de verzamelaar. Die laatste koopt geen consumptiegoederen, hij koopt "passie". De mens van vandaag wordt permanent geconfronteerd met beeldschermen, informatica, vluchtige en virtuele dingen, maar ik ben ervan overtuigd dat de mens van de XXI[ste] eeuw meer en meer op zoek gaat naar de menselijke dimensie van het voorwerp. Wat is er mooier dan de mens te zoeken in voorwerpen, schilderijen of meubelen die door zijn handen en niet door machines werden gecreëerd? Wat mij betreft, staat antiek niet voor verleden, maar integendeel voor de toekomst van de moderne mens.

Heeft de antiquair volgens u een rol van overbrenger, van "doorgeefluik"?

Wij, antiquairs, spelen een heel bescheiden rol. Wij moeten op de achtergrond blijven en zijn enkel maar een doorgeefluik van traditie en ancestrale geschiedenis. Door uitleg te verschaffen over een voorwerp doorheen zijn geschiedenis trachten wij passie voor een collectie op te roepen. We stellen vast dat heel wat mensen, die niet noodzakelijk voortkomen uit een familie van verzamelaars, echt zin hebben om hun verzameling willen te ontplooien en zich te omringen met mooie dingen die een ziel hebben. Het is bijgevolg van essentieel belang dat we dit beroep door een breder publiek van gepassioneerde liefhebbers laten ontdekken.

Er zijn nieuwe verzamelaars, maar hoe is het gesteld met de nieuwe generatie antiquairs?

We stellen vast dat er – niet alleen in België of in Europa – op wereldvlak steeds minder kunsthandelaars zijn. Die generatie antiquairs veroudert. Aan die negatieve spiraal moet een halt worden toegeroepen. Onder mijn Voorzitterschap wil ik absoluut nieuwe kandidaturen voor het beroep van antiquair stimuleren.

Waaraan schrijft u dit gebrek aan belangstelling voor het beroep toe?

Dit beroep staat in fel contrast met de huidige maatschappij die direct resultaatgericht is. Welnu, ons vak is gebaseerd op investeringen in de tijd. Kunsthandelaar wordt men niet op korte termijn. Hiervoor is een leerproces en vorming nodig, en ook kennis van de voorwerpen en hun historiek, die men alleen maar kan verwerven na jarenlange ondervinding en expertise. Men moet een open geest behouden, maar ook voldoende realistisch blijven en niet uit het oog verliezen dat men dit beroep alleen maar kan uitoefenen na het verwerven van wetenschappelijke kennis.

Biedt de Kamer voor de jonge handelaars de mogelijkheid om een netwerk te onderhouden? Heeft de Kamer een steunende functie?

Onder mijn voorzitterschap wil ik meer dan ooit de toegang tot het beroep promoten en steunen. Ik wens dat talentvolle en gepassioneerde antiquairs deel zouden uitmaken van de Kamer. Het beroep is een werk van lange adem en is gebaseerd op jarenlange expertise. En dat is helemaal niet evident in de maatschappij waarin we vandaag leven, en waar alles vluchtig en voorbijgaand is. De Kamer is er om alle initiatieven te steunen en aan te moedigen.

Voor de Kamer zijn er heel wat taken weggelegd, maar is er één bijzonder project dat u nauw aan het hart ligt?

In oktober jongstleden werd ik uitgenodigd om deel te nemen aan de oprichting van de eerste Kamer van Antiquairs in Hong Kong. Dit evenement gebeurde in aanwezigheid van eminente politici, antiquairs en kunsthandelaars

Andy Hei, président de la Chambre des Antiquaires de Hong Kong et Hugues-Jean Lamy.

van Hong Kong. Het was een ontroerend moment om, als Voorzitter van 's werelds oudste Kamer van Antiquairs, betrokken te zijn bij de oprichting van de jongste Kamer van Antiquairs. Deze nieuwe Kamer staat symbool voor de toekomst van ons beroep.

Moet de Kamer volgens u het beroep doen uitstralen buiten onze Belgische landsgrenzen?

De wereld is groot, en België is een klein land. Onze Kamer heeft als taak zijn leden te begeleiden buiten onze grenzen en kontakten te leggen met andere organisaties en verenigingen op Europees en wereldvlak. In de eerste plaats wil ik de Kamer meer bekendheid geven bij het grote publiek, maar ik ben ook vastbesloten om eveneens een Europees project voor dit beroep te ontwikkelen.

chambre ROYALE DES antiquaires ET DES
négociants EN œuvres d'art DE BELGIQUE
KONINKLIJKE kamer VAN DE antiquairs
EN kunsthandelaars VAN BELGIË

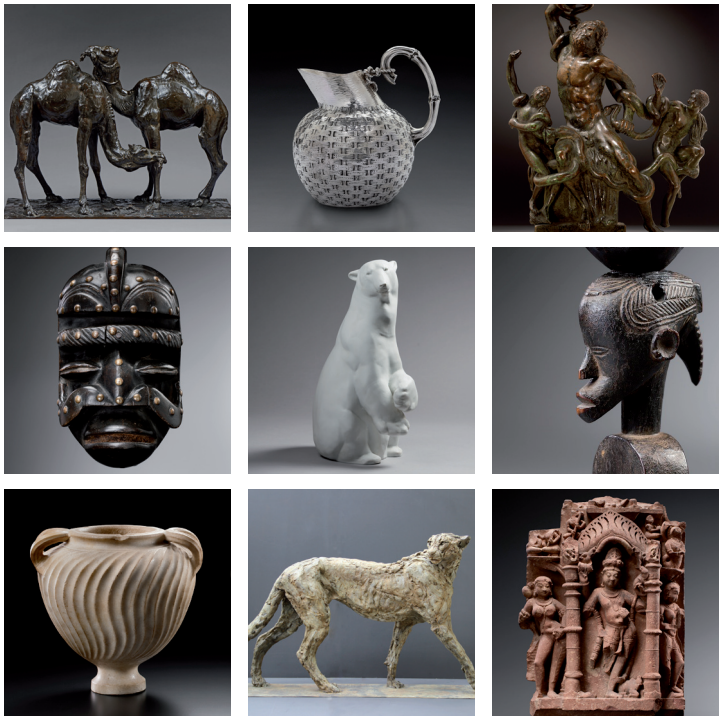

Courtesy of Chambre Royale des Antiquaires

PERSCONTACT

FRANKRIJK
Marina DAVID
00 33 (0)6 86 72 24 21
m.david@marinadavid.fr

BELGIË (NL/FR)
Viviane VANDENINDEN
00 32 (0)472/31 55 37
viviane.vandeninden@klach.be

KONIKLIJKE KAMER VAN DE ANTIQUAIRS EN KUNSTHANDELAARS
32, Ernest Allardstraat • 1000 BRUSSEL • Tel :+32 (0) 2 548 00 00
www.antique-chamber.be